

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

УЛС ОРНУУДЫН МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД
ТОГТООСОН ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГИЙН ДЭЭД ХЯЗГААРЫГ
ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА

БОЛОВСРУУЛСАН:

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО, БАНК БУС САНХҮҮГИЙН
БАЙГУУЛЛАГЫН ГАЗРЫН МӨНГӨН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН АЛБА

2024 он

АГУУЛГА

ЕВРОПЫН ХОЛБООНЫ УЛС ОРНУУД	3
АЗЫН УЛС ОРНУУД	4
АМЕРИКИЙН БҮС НУТАГ, АВСТРАЛИ	6
МОНГОЛ УЛСТАЙ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЧАДАМЖААР ОЙРОЛЦОО УЛС ОРНУУД	7
ДҮГНЭЛТ	9

УЛС ОРНУУДЫН МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТОГТООСОН ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГИЙН ДЭЭД ХЯЗГААРЫГ ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА

Дэлхий дээр зээлийн хүүгийн дээд хэмжээнд хязгаар тогтоосон ойролцоогоор 60-80 улс орон байдаг гэх судалгаа, мэдээлэл байх боловч энэ төрлийн тоон мэдээллийг нарийн тогтоох нь хүндрэлтэй байдаг байна. Учир нь улс орон бүр өөрийн хууль эрх зүйн орчин, санхүүгийн зохицуулалт, эдийн засгийн чадамж, хэрэглэгчийн зан төлөв, соёл гэх зэрэг олон хүчин зүйлээс хамаарч төрөл бүрийн хязгаарлах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн байдаг бөгөөд эдгээр нь өөр өөр механизмаар хэрэгждэг байна. Иймд зээлийн хүүгийн дээд хязгаар тогтоосон байдлыг бүс нутгаар бүлэглэн судлах нь илүү оновчтой байж болох тул доорх судалгаанд 2024 оны байдлаарх улс орнуудын тогтоосон зээлийн хүүгийн хязгаарыг бүс нутгаар бүлэглэн авч үзэв.

ЕВРОПЫН ХОЛБООНЫ УЛС ОРНУУД

Европын Холбооны 20 гаруй улс зээлийн хүүгийн дээд хязгаар тогтоодог боловч хэрэгжүүлэх арга зам нь ялгаатай байна. Харин улс орнуудын бодлогын хүү буюу суурь хүүг European Central Bank-с тогтоож өгдөг бөгөөд бодлогын хүүгийн хувь хэмжээ ижил тогтоогддог байна.

ХБНГУ¹: Германы Иргэний хуулийн (German Civil Code) дагуу зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоодог бөгөөд жилд хоёр удаа шинэчилдэг байна.

Суурь хүү + 2 % → 5.15%

Франц улс²: Францын Төв Банк (Banque de France) хүүгийн дээд хязгаарыг улирал бүр шинэчлэн тогтоож албан ёсны сэтгүүлд нийтэлдэг. Энэ хязгаар нь зээлийн төрөл, хугацаанаас хамаарч өөр өөр байдаг. Энэ нь жилийн нэрлэсэн хүү (nominal interest rate) болон заавал төлөх зардлуудыг (холбогдох шимтгэл, даатгал гэх мэт) хамруулсан нийт хүүгийн түвшинд суурилдаг

Өмнөх гурван сарын дундаж хүү дээр гуравны нэгийг ($\frac{1}{3}$) нэмэх замаар тооцно.

2024 оны 10 дугаар сарын байдлаарх зээлийн хүүгийн дээд хязгаар:

- (i) 10 хүртэлх жилийн хугацаатай тогтмол хүүтэй зээл → 4.63%
- (ii) 20 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай тогтмол хүүтэй зээл → 5.85%
- (iii) Хувьсах хүүтэй зээл → 5.99%

Португал улс³: Зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг Португалийн Иргэний хууль болон сайд нарын тушаалаар тогтоодог. Энэ хязгаар нь зээлийн барьцаатай эсэхээс хамаарч өөрчлөгддөг.

- (i) Барьцаат зээл (secured loans): Суурь хүү + 3% → 6.15%
- (ii) Барьцаагүй зээл (unsecured loans): Суурь хүү + 5% → 8.15%

Торгуулийн (дефолт) хүүгийн хязгаар

- (i) Барьцаат зээл (secured loans): Суурь хүү + 7%
- (ii) Барьцаагүй зээл (unsecured loans): Суурь хүү + 9%

¹ <https://www.gesetze-im-internet.de/german-civil-code-bgb>

² <https://www.banque-france.fr>

³ ms.invoicemaker.com/Portugal-Law-And-Practice-Section-4.3-Usury-Laws

Европын орнуудын зээлийн хүүгийн хязгаар тогтоосон байдал нь гол төлөв суурь хүү дээр тодорхой хувь хэмжээг нэмж тооцох, тэр дундаа барьцаагүй зээлд барьцаат зээлээс илүү хувь хэмжээ нэмж тооцох зарчмыг баримталсан байна.

2024 оны байдлаар дараах улс орнуудад хэрэгжиж буй зээлийн хүүгийн дээд хязгаараас инфляцын түвшинг хасаж тооцоход дундаж бодит хүү 4.06%, суурь хүү дээр нэмсэн дундаж эрсдэлийн шагнал 3.28%, банкны хүүг дунджаар 1.38 дахин нэмэгдүүлэх замаар зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоосон байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүгийн дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү
A	B	C	D	E	D-E	D-B	D/C
Герман	3.15%	4.98%	5.15%	2.80%	2.35%	2.00%	1.03
Франц	3.15%	4.48%	5.99%	1.30%	4.69%	2.84%	1.34
Португал	3.15%	4.62%	8.15%	3.00%	5.15%	5.00%	1.76
Ave	3.15%	4.69%	6.43%	2.37%	4.06%	3.28%	1.38
Median	3.15%	4.62%	5.99%	2.80%	4.69%	2.84%	1.34
Stdev	0.00%	0.26%	1.55%	0.93%	1.50%	1.55%	0.37
Max	3.15%	4.98%	8.15%	3.00%	5.15%	5.00%	1.76
Min	3.15%	4.48%	5.15%	1.30%	2.35%	2.00%	1.03

АЗЫН УЛС ОРНУУД

БНСУ⁴: Өмнөд Солонгос дахь зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тодорхойлох үндсэн баримт бичиг нь Санхүүгийн хэрэглэгчийг хамгаалах тухай хууль (금융소비자보호에 관한 법률) юм. Тус хуулийн дагуу 2021 оны 7 дугаар сараас эхлэн боломжит хүүгийн дээд түвшинг жилд 20% тогтоосон. Энэ хууль нь хүүгийн дээд түвшинг тодорхойлж, хэт өндөр хүүгээс хэрэглэгчийг хамгаалах, зах зээлд шударга, ил тод ажиллагааг хангах зорилготой юм. Энэ хууль болон хүүгийн хязгаарлалтыг хэрэгжүүлэх, хяналт тавих үүргийг Солонгосын Санхүүгийн үйлчилгээний хороо (Financial Services Commission) хэрэгжүүлдэг.

Хүүгийн хязгаарлалт нь хэрэглээний зээл, хэрэглэгчийн зээл, жижиг бизнесийн зээл зэрэг олон төрлийн зээлд хамаарна.

Тайланд⁵: Зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг Тайландын хуулиар тогтоож Тайландын Банк (BOT) хэрэгжүүлдэг. Тайланд улсад зээлийн хүүгийн дээд хязгаар одоогоор жилд 15% тогтоогдсон бөгөөд энэ хязгаар нь иргэдийн болон арилжааны зээлд хамаарна.

Вьетнам улс⁶: Вьетнамын Иргэний хуульд зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг жилд 20% гэж заасан байдаг боловч банк, санхүүгийн компаниуд гэх мэт зээлийн байгууллагуудаас олгож буй зээл энэ хязгаарт хүрдэггүй байна.

⁴ <https://www.fsc.go.kr>

⁵ Thailand Lawyer | Thailand Law Library

⁶ <https://vietnamlawmagazine.vn/civil-code-vietnamese>

Вьетнам дахь жишиг хүү 2024 оны сүүлээр 4.50% байсан. Харин 2000- 2024 оны хооронд зээлийн жишиг хүү дунджаар 6.67%-тай байсан бол 2008 оны 6 дугаар сард 15.00% болж бүх цаг үеийн дээд хэмжээнд хүрч байсан байна.

Камбож улс: 2017 онд Камбожийн Үндэсний банк (NBC) бичил санхүүгийн байгууллагын зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг жилийн 18%-иар тогтоосон бөгөөд энэ хязгаарлалт одоо ч хэрэгжсэн хэвээр байна.

Шри Ланк улс⁷: Шри Ланкийн Төв банкнаас 2023 оны 8 дугаар сард барьцаалан зээлдүүлэх үйл ажиллагааны жилийн хүүгийн дээд хязгаарыг 18% байхаар тогтоосон байна. Хязгаарлалтын зорилго нь зээлдэгчдийг тодорхой төрлийн зээлийн хэт өндөр хүүгээс хамгаалах.

Азын улс орнууд зээлийн хүүгийн дээд хязгаар тогтоохдоо хувьсагчгүй тогтмол нэрлэсэн хүүг зарласан байх бөгөөд энэ хязгаар нь банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагууд болон хувь хүний зээл, зээлийн картад хамаардаг байна.

2024 оны байдлаар Азийн улс орнуудад хэрэгжиж буй зээлийн хүүгийн дээд хязгаарт шинжилгээ хийхэд инфляцын түвшинг хасаж тооцсон дундаж бодит хүү 15.86%, суурь хүү дээр нэмсэн дундаж эрсдэлийн шагнал 14.35%, банкны хүүг дунджаар 3.10 дахин нэмэгдүүлэх замаар зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоосон байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүгийн дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү
А	В	С	Д	Е	Д-Е	Д-В	Д/С
БНСУ	3.00%	4.64%	20.00%	1.90%	18.10%	17.00%	4.31
Тайланд	2.25%	7.03%	15.00%	0.40%	14.60%	12.75%	2.13
Вьетнам	3.00%	5.06%	20.00%	2.94%	17.06%	17.00%	3.95
Камбож	3.00%	5.80%	18.00%	1.46%	16.54%	15.00%	3.10
Шри Ланк	8.00%	9.06%	18.00%	5.00%	13.00%	10.00%	1.99
Ave	3.85%	6.32%	18.20%	2.34%	15.86%	14.35%	3.10
Median	3.00%	5.80%	18.00%	1.90%	16.54%	15.00%	3.10
Stdev	2.34%	1.78%	2.05%	1.74%	2.04%	3.00%	1.04
Max	8.00%	9.06%	20.00%	5.00%	18.10%	17.00%	4.31
Min	2.25%	4.64%	15.00%	0.40%	13.00%	10.00%	1.99

⁷ Monetary board, Central bank of Sri Lanka, Monetary Law Act Order (2023.08.25)

АМЕРИКИЙН БҮС НУТАГ, АВСТРАЛИ

Америкийн нэгдсэн улс: АНУ-ын зээлийн хүүгийн хязгаар нь мужаас хамаарч өөр өөр байдаг. Зарим мужид хүүгийн дээд хэмжээ байдаг бол зарим мужид дээд хязгаар тогтоогоогүй байдаг. Одоогоор 19 мужид (DC) богино хугацааны зээлд жилийн 36% хүүгийн дээд хязгаар тогтоогоод байна.

Канад¹: 2025 оны эхний байдлаар Канадад зээлийн хүүгийн дээд хязгаар жилийн 35% байна (APR). Энэ хязгаар нь зээлтэй холбоотой бүх шимтгэл, зардал, хүүд хамаарна. Канадын төв банкнаас (The Bank of Canada) эмзэг зээлдэгчдийг хамгаалах зорилгоор зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг 47.9%-иас 35% болгон бууруулсан бөгөөд энэхүү хязгаар нь 10,000 доллар ба түүнээс доош хэмжээний зээлд хамаарна.

Чили улс: Чили улсад зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг 2013 онд хуулиар тогтоосон бөгөөд хэрэглээний зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг 54%-иас 36% болгон бууруулж тогтоожээ. Энэ хязгаар нь тус улсын бүх хэрэглээний зээл, тэр дундаа банкуудад хамаарна.

Австрали улс: 2009 оны Хэрэглэгчийн зээлийг хамгаалах үндэсний хуулиар (NCCP) хэрэглээний зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг 48% тогтоосон бөгөөд энэ нь зээлийн нийт зардал, бүх шимтгэл, хураамжийг оруулаад жилийн 48%-иас хэтрэхгүй.

Америкийн бүс нутаг болон Австрали зэрэг өндөр хөгжилтэй улс орнууд зээлийн хүүгийн дээд хязгаар тогтоохдоо хувьсагчгүй тогтмол нэрлэсэн хүүг зарласан байх бөгөөд энэ хязгаар нь зээлийн нийт зардал, бүх шимтгэл, хураамжийг багтаасан байхаар заасан байна. Зээлийн хүүгийн дээд хязгаар нь хэрэглээний зээл болон 10,000 доллар ба түүнээс доош хэмжээний зээлд хамаарч байна.

2024 оны байдлаар Америкийн бүс нутаг болон Австрали зэрэг өндөр хөгжилтэй улс орнуудад хэрэгжиж буй зээлийн хүүгийн дээд хязгаарт шинжилгээ хийхэд инфляцын түвшинг хасаж тооцсон дундаж бодит хүү 35.85%, суурь хүү дээр нэмсэн дундаж эрсдэлийн шагнал 34.54%, банкны хүүг дунджаар 4.75 дахин нэмэгдүүлэх замаар зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоосон байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүгийн дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү
А	В	С	Д	Е	Д-Е	Д-В	Д/С
АНУ	4.25%	7.50%	36.00%	2.90%	33.10%	31.75%	4.80
Канад	3.25%	5.20%	35.00%	1.80%	33.20%	31.75%	6.73
Чили	5.00%	9.20%	36.00%	4.50%	31.50%	31.00%	3.91
Австрали	4.35%	13.49%	48.00%	2.40%	45.60%	43.65%	3.56
Ave	4.21%	8.85%	38.75%	2.90%	35.85%	34.54%	4.75
Median	4.30%	8.35%	36.00%	2.65%	33.15%	31.75%	4.36
Stdev	0.72%	3.50%	6.18%	1.16%	6.55%	6.09%	1.42
Max	5.00%	13.49%	48.00%	4.50%	45.60%	43.65%	6.73
Min	3.25%	5.20%	35.00%	1.80%	31.50%	31.00%	3.56

МОНГОЛ УЛСТАЙ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЧАДАМЖААР ОЙРОЛЦОО УЛС ОРНУУД

Нэг хүнд ногдох ДНБ, хүн амын тоо, эдийн засгийн бүтцийн ойролцоо байдал, бүс нутгийн байрлал, хөгжлийн түвшин зэргийг харгалзан үзэж дараах улс орнуудыг Монгол улстай эдийн засгийн чадамжийн хувьд ойролцоо орноор тодорхойлов. Эдгээр орнууд бүгд жижиг, хүн амын тоо хязгаарлагдмал бөгөөд экспортод тулгуурласан эдийн засагтай, уул уурхай, хөдөө аж ахуйгаас өндөр хамааралтай, эдийн засгийн хөгжил нь дунд болон доод түвшинд тооцогддог байна. Ялангуяа Киргизстан улс нь эдийн засгийн бүтэц, хөгжил болон хүн амын тоо зэрэг үзүүлэлтээр Монгол Улстай хамгийн ойролцоо байна.

Улсын нэр	ДНБ (2023 он)	Хүн ам	Эдийн засаг
Монгол	~16-18 тэрбум ам.доллар	~3.5 сая	Уул уурхай, хөдөө аж ахуй, үйлчилгээний салбар дээр голчлон тулгуурладаг
Киргизстан	~10 тэрбум ам.доллар	~7 сая	Хөдөө аж ахуй, алт олборлолтод суурилдаг бөгөөд уул уурхайн салбар ихээхэн нөлөөтэй
Гүрж	~25 тэрбум ам.доллар	~3.7 сая	Эдийн засгийн бүтэц нь жижиг боловч экспортод тулгуурласан (дарс, газар тариалан, аялал жуулчлал).
Армени	~20 тэрбум ам.доллар	~3 сая	Уул уурхай, мэдээллийн технологи, хөдөө аж ахуйд тулгуурласан эдийн засагтай.

Киргизстан: Бүгд Найрамдах Киргизстан улсын Зээлийн хүүгийн үйл ажиллагааг хязгаарлах тухай хуулийн дагуу Үндэсний банкнаас (National Bank of the Kyrgyz Republic) банкны зээлийн дундаж жигнэсэн нэрлэсэн хүү дээр 15% нэмж тооцно. Киргизстан улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс хэтэрсэн нэмэлт хураамж, шимтгэл болон бусад төлбөр авах боломжгүй.

Гүрж: Гүржид Банк санхүүгийн газар (Department of Banking and Finance) нь Гүржийн хэсэгчилсэн зээлийн тухай хуулийн дагуу зээлийн хүүгийн дээд хязгаарт хяналт тавин ажилладаг. Энэ хуулийн дагуу 3,000 доллар ба түүнээс доош зээлийн хүүг хязгаарладаг.

- (i) 3,000 доллар ба түүнээс бага зээлийн хүү нь жилийн 16% -иас хэтрэхгүй;
- (ii) Бичгээр гэрээ байгуулаагүй зээлийн хүү 7%-иас хэтрэхгүй;

Цэргийн зээлийн хууль (MLA) нь цэргийн жинхэнэ алба хааж байгаа гишүүд болон тэдний хамааралтай хүмүүсийн зээлийн хүүг 36% хүртэл хязгаарладаг.

Армени: Бүх санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг Арменийн Иргэний хуульд заасан бөгөөд Арменийн Төв банк (The Central Bank of Armenia) хяналт тавин ажилладаг. Арменийн зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг банкны хүүгээс хоёр дахин нэмэгдүүлж тооцохоор заасан байдаг бөгөөд одоогийн байдлаар зээлийн хүүгийн дээд хэмжээг 24%-иар хязгаарлаж байна.

Эдийн засгийн хөгжлөөр манай улстай ойролцоод тооцогдох Киргизстан, Армени гэх улсууд зээлийн хүүгийн дээд хязгаар тогтоохдоо арилжааны банкны дундаж хүүг гол хувьсагч болгон авч түүн дээр 12%-15% хувийн хүү нэмж тооцох аргачлалыг баталсан байна.

Киргизстан, Армени, Гүрж улсад 2024 оны байдлаар хэрэгжиж буй зээлийн хүүгийн дээд хязгаарт шинжилгээ хийхэд инфляцын түвшинг хасаж тооцсон дундаж бодит хүү 21.17%, суурь хүү дээр нэмсэн дундаж эрсдэлийн шагнал 16.43%, банкны хүүг дунджаар 1.55 дахин нэмэгдүүлэх замаар зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоосон байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүгийн дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү
					J=D-E	H=D-B	I=D/C
A	B	C	D	E	J	H	I
Киргизстан	9.00%	18.30%	33.30%	6.30%	27.00%	24.30%	1.82
Гүрж	8.00%	15.65%	16.00%	2.00%	14.00%	8.00%	1.02
Армени	7.00%	13.17%	24.00%	1.50%	22.50%	17.00%	1.82
Ave	8.00%	15.71%	24.43%	3.27%	21.17%	16.43%	1.55
Median	8.00%	15.65%	24.00%	2.00%	22.50%	17.00%	1.82
Stdev	1.00%	2.57%	8.66%	2.64%	6.60%	8.16%	0.46
Max	9.00%	18.30%	33.30%	6.30%	27.00%	24.30%	1.82
Min	7.00%	13.17%	16.00%	1.50%	14.00%	8.00%	1.02

Судалгаанд хамрагдсан улс орнууд зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг жилийн 5.15% - 48% -иар тогтоосон байх бөгөөд өндөр хөгжилтэй орнууд нэлээд өндөр тогтоох хандлагатай буюу жилийн 35% - 48%, европын холбооны орнууд 5.15% - 8.15%, Азийн улс орнууд 15.00% - 20.00%, Монгол Улстай эдийн засгийн чадамжаар ойролцоо улс орнууд 16.00% - 33.00% -иар тогтоосон байна.

Инфляцын түвшинг хассан бодит хүүгийн хувь хэмжээ 2.35% - 45.6% байгаа бол суурь хүү (бодлогын хүү) дээр нэмэгдүүлсэн эрсдэлийн шагнал 2.00% - 43.65% байна. Харин арилжааны банкны зээлийн хүүг хамгийн багадаа 1.02 дахин нэмэгдүүлж, хамгийн ихдээ 6.73 дахин нэмэгдүүлсэн байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүгийн дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү	
A	B	C	D	E	D-E	D-B	D/C	
Европын холбооны улсууд	Ave	3.15%	4.69%	6.43%	2.37%	4.06%	3.28%	1.38
	Max	3.15%	4.98%	8.15%	3.00%	5.15%	5.00%	1.76
	Min	3.15%	4.48%	5.15%	1.30%	2.35%	2.00%	1.03
Азийн улс орнууд	Ave	3.85%	6.32%	18.20%	2.34%	15.86%	14.35%	3.1
	Max	8.00%	9.06%	20.00%	5.00%	18.10%	17.00%	4.31
	Min	2.25%	4.64%	15.00%	0.40%	13.00%	10.00%	1.99
Америкийн бүс нутаг, Австрали	Ave	4.21%	8.85%	38.75%	2.90%	35.85%	34.54%	4.75
	Max	5.00%	13.49%	48.00%	4.50%	45.60%	43.65%	6.73
	Min	3.25%	5.20%	35.00%	1.80%	31.50%	31.00%	3.56
Монгол Улстай эдийн засгийн чадамжаар ойролцоо улс орнууд	Ave	8.00%	15.71%	24.43%	3.27%	21.17%	16.43%	1.55
	Max	9.00%	18.30%	33.30%	6.30%	27.00%	24.30%	1.82
	Min	7.00%	13.17%	16.00%	1.50%	14.00%	8.00%	1.02

Азийн улс орнуудын хувьд инфляцын түвшинг хасаж тооцсон дундаж бодит хүү 15.86%, суурь хүү дээр нэмсэн дундаж эрсдэлийн шагнал 14.35%, банкны хүүг дунджаар 3.10 дахин нэмэгдүүлэх замаар зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг тогтоосон байна.

ДҮГНЭЛТ

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааны бодлогын зөвлөлийн 2024 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 01 тоот тогтоолоор баталсан мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчээс олгох зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг (жилийн 54%) дээрх аргачлалаар тооцож үзвэл инфляцын түвшинг хасаж тооцсон бодит хүү 46.10%, суурь хүү дээр нэмсэн эрсдэлийн шагнал 41.00%, арилжааны банкны зээлийн дундаж хүүг 3.18 дахин нэмэгдүүлсэн байна.

Улсын нэр	Суурь хүү	Банкны зээлийн хүү	Хүүний дээд хязгаар	Инфляц	Бодит хүү	Эрсдэлийн шагнал	Хүүгийн дээд хязгаар/Банкны хүү
А	В	С	Д	Е	Д-Е	Д-В	Д/С
Монгол Улс	13.00%	17.00%	54.00%	7.90%	46.10%	41.00%	3.18

Монгол улсад мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчээс олгох зээлийн хүүгийн дээд хязгаарыг жилийн 54%-иар тогтоосныг судалгаанд хамрагдсан улс орнуудтай харьцуулахад хүүгийн орлого олох бодит хүү болон суурь хүү дээр нэмэгдүүлсэн эрсдэлийн шагналын хэмжээгээр өндөр хөгжилтэй орнуудын жишигт хүрсэн байна. Харин арилжааны банкны зээлийн хүүг 3.1 дахин нэмэгдүүлсэн байгаа нь Азийн орнуудын дундаж жишигт байна.

